

The Czech Trade Inspection activities on then field of the consumer protection by the sales and distribution of the textile and footwear

Činnost České obchodní inspekce v oblasti ochrany spotřebitele při prodeji a distribuci textilu a obuvi

ZÁKLADNÍ PRÁVNÍ PŘEDPISY

- Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, pl. znění
- vyhláška č. 92/1999 Sb., kterou se stanoví způsob označování textilních výrobků údaji o složení materiálu
- vyhláška č. 265/2000 Sb., podrobnosti o způsobu označování obuvi údaji o materiálech použitých v jejích hlavních částech
- Zákon č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci, v pl. znění
- Zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků, v pl. znění
- Zákon č. 441/2003 Sb., v pl. znění (o ochranných známkách)
- Zákon č. 121/2000 Sb., v pl. znění (autorský zákon)
- Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů, v pl. znění

VÝROBKY NEBO ZBOŽÍ PORUŠUJÍCÍ NĚKTERÁ PRÁVA DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

Padělek

- výrobek nebo zboží, včetně jeho obalu, na němž je bez souhlasu majitele ochranné známky umístěno označení stejné nebo zaměnitelné s ochrannou známkou, porušující práva majitele ochranné známky,
- dále veškeré věci nesoucí takové označení (např. značky, loga, etikety, nálepky, prospekty, návody k použití, doklady o záruce),
- samostatné obaly, na nichž je umístěno takové označení

Nedovolená napodobenina

- výrobek nebo zboží, které je rozmnoženinou nebo zahrnuje rozmnoženinu vyrobenou bez souhlasu majitele autorských práv nebo příbuzných práv,
- výrobek nebo zboží, které je rozmnoženinou nebo zahrnuje rozmnoženinu vyrobenou bez souhlasu majitele práv,

Výrobek nebo zboží porušující práva majitele patentu

Výrobek nebo zboží porušující práva majitele užitého vzoru

Výrobek nebo zboží porušující práva majitele dodatkového ochranného osvědčení pro léčiva a pro přípravky na ochranu rostlin

Výrobek nebo zboží porušující práva toho, jemuž svědčí ochrana zapsaného označení původu nebo zeměpisného označení

KONTROLA ČOI:

A/NA ZÁKLADĚ PODNĚTU MAJITELE PRÁVA DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

Majitel práva duševního vlastnictví (majitel nebo spolumajitel patentu, majitel autorského osvědčení, majitel autorského nebo jiného práva, majitel práva k zapsanému průmyslovému vzoru nebo užitému vzoru) **má možnost obrátit se na Českou obchodní inspekci s podnětem ve věci výrobků nebo zboží porušujících některá práva duševního vlastnictví.**

Po prokázání právního zájmu ve věci, tyto osoby:

- předkládají potřebnou dokumentaci
- skládají přiměřenou jistotu
- poskytují součinnost při kontrole
- odpovídají za případnou škodu (v důsledku předložené nevyhovující dokumentace)

Jistota

Vykonává-li dozorový orgán kontrolu na podnět majitele práva duševního vlastnictví nebo jiné osoby, která prokázala právní zájem ve věci, jsou tyto osoby povinny složit přiměřenou jistotu za účelem úhrady nákladů dozorového orgánu v případech, kdy kontrolou nebyla prokázána oprávněnost podnětu.

Odpovědnost za škodu

V případě, kdy majitel práva duševního vlastnictví předá dozorovému orgánu nepravdivou, nepřesnou, neúplnou nebo neplatnou dokumentaci a vznikne-li na základě těchto podkladů rozhodnutím dozorového orgánu kontrolované osobě škoda, odpovídá za tuto škodu majitel práva duševního vlastnictví.

Inspektor České obchodní inspekce je povinen při prokázaném zjištění nabídky, prodeje nebo skladování výrobků nebo zboží, které porušují některá práva duševního vlastnictví uložit zajištění těchto výrobků nebo zboží.

Česká obchodní inspekce je oprávněna uskladnit zajištěné výrobky nebo zboží, které porušují některá práva duševního vlastnictví, mimo dosah kontrolované osoby. (Kontrolovaná osoba je povinna zajištěné výrobky nebo zboží inspektorovi vydat.)

Zajištění trvá do doby, než bude pravomocně rozhodnuto o propadnutí nebo zabrání, případně prokázání, že výrobky nejsou totožné.

Po uložení rozhodnutím ČOI, kromě pokuty ředitel inspektorátu určí, zda zabrané nebo propadnuté výrobky budou zničeny nebo zda budou poskytnuty bezplatně k humanitárním účelům.

B/PODLE ZÁKONA O OCHRANĚ SPOTŘEBITELE

Poctivost prodeje výrobků a poskytování služeb

Prodávající je povinen:

- Ø prodávat výrobky ve správné hmotnosti, míře nebo množství a umožnit spotřebiteli přezkontrolovat si správnost těchto údajů,
- Ø prodávat výrobky a poskytovat služby v předepsané nebo schválené jakosti, pokud je závazně stanovena nebo pokud to vyplývá ze zvláštních předpisů anebo v jakosti jím uváděné; není-li jakost předepsána, schválena nebo uváděna, v jakosti obvyklé,
- Ø prodávat výrobky a poskytovat služby za ceny sjednané v souladu s cenovými předpisy a ceny při prodeji výrobků nebo poskytování služeb správně účtovat; při konečném účtování prodáváných výrobků a poskytovaných služeb v hotovosti se celková částka zaokrouhluje vždy k nejbližší platné nominální hodnotě zákonných peněz v oběhu.

Zákaz klamání spotřebitele

(1) Nikdo nesmí klamat spotřebitele, zejména uvádět nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepřesné, nejasné, dvojsmyslné nebo přehnané údaje anebo zamlčet údaje o skutečných vlastnostech výrobků nebo služeb či úrovni nákupních podmínek.

(2) Za klamání spotřebitele se považuje také nabídka nebo prodej výrobků nebo zboží porušujících některá práva duševního vlastnictví (jakož i skladování těchto výrobků nebo zboží za účelem nabídky nebo prodeje).

(3) Odpovědnosti za klamání spotřebitele se nelze sprostít poukazem na skutečnost, že potřebné nebo správné údaje neposkytl výrobce, dovozce nebo dodavatel.

„Za „klamání spotřebitele“ mohou být považovány například: nesprávné informace o výrobku, neúplné informace, šíření falzifikátů“

Informační povinnosti (§ 9)

(1) Prodávající je povinen řádně informovat spotřebitele o vlastnostech prodáváných výrobků nebo charakteru poskytovaných služeb, o způsobu použití a údržby výrobku. Jestliže je to potřebné s ohledem na povahu výrobku, způsob na dobu jeho užívání, je prodávající povinen zajistit, aby tyto informace byly obsaženy v příloženém písemném návodu a aby byly srozumitelné.

(2) Povinností uvedených v odstavci 1 se nemůže prodávající zprostít poukazem na skutečnost, že mu potřebné nebo správné informace neposkytl výrobce, dovozce nebo dodavatel. Tyto povinnosti se však nevztahují na případy, kdy se jedná o zřejmé nebo obecně známé skutečnosti.

Informační povinnosti (§ 10)

Prodávající musí zajistit, aby jím prodávané výrobky byly přímo viditelně a srozumitelně označeny mimo jiné:

Ø názvem výrobku, označením výrobce nebo dovozce, popřípadě dodavatele, údaji o hmotnosti nebo množství nebo velikosti, popřípadě rozměru, dalšími údaji potřebnými dle povahy výrobku k jeho identifikaci, popřípadě užití,

Ø též údaji o složení materiálu, jde-li o textilní výrobky, s výjimkou těch výrobků, které podle zvláštního předpisu povinnosti označování nepodléhají,

Ø též údaji o materiálech použitých v jejích hlavních částech, jde-li o obuv, s výjimkou těch výrobků, které podle prováděcího právního předpisu označování nepodléhají

(2) Je-li třeba, aby při užívání věci byla zachována zvláštní pravidla, zejména řídí-li se užívání návodem, je prodávající povinen spotřebitele s nimi seznámit, ledaže jde o pravidla obecně známá.

(3) Nelze-li prodávané výrobky označit přímo, musí je prodávající viditelně a srozumitelně označit údaji uvedenými v odstavci 1 jiným vhodným způsobem. Není-li možné nebo účelné prodávané výrobky vzhledem k jejich povaze takto označit, je prodávající povinen tyto údaje na požádání spotřebitele nebo orgánů, které provádějí dozor nad dodržováním ustanovení tohoto zákona, pravdivě sdělit, popřípadě doložit.

(4) Zvláštní právní předpisy mohou označování výrobků upravit odchylně.

(5) Prodávající nesmí odstraňovat ani měnit označení výrobků ani jiné údaje uvedené výrobcem, dovozcem nebo dodavatelem

(6) Při prodeji použitých nebo upravovaných výrobků, výrobků s vadou nebo výrobků, jejichž užitné vlastnosti jsou jinak omezeny, musí prodávající na tyto skutečnosti spotřebitele předem zřetelně upozornit. Takové výrobky musí být prodávány odděleně od ostatních výrobků. V provozovně, v místě vyhrazeném k prodeji takových výrobků, nesmí být uloženy předměty, které neslouží k prodeji.

(7) Na prodej použitého zboží se ustanovení odstavců jedna až tři vztahuje pouze přiměřeně.

(8) V případě prodeje výrobku, při jehož označení byly použity symboly, je prodávající povinen vhodně zpřístupnit spotřebiteli informaci o významu těchto symbolů.

Informační povinnosti (§ 11)

Pokud jsou informace uvedené v § 9 a § 10 poskytovány písemně, musí být v českém jazyce.

Informační povinnost 10a) zákona o ochraně spotřebitele

(1) Výrobce nebo jeho zplnomocněný zástupce odpovídá za označení materiálů použitých v hlavních částech obuvi v souladu s prováděcím právním předpisem a za přesnost informací v označení obsažených. Tyto údaje je povinen poskytnout dodavateli, jakož i prodávajícímu.

(2) Pokud výrobce ani jeho zplnomocněný zástupce nemají sídlo v členském státě Evropské unie, přechází tato povinnost na osobu odpovědnou za první uvedení obuvi na trh Evropského společenství.

„Zplnomocněný zástupce výrobce jako osoba, kterou výrobce písemně pověřil k jednání za něj, pokud výrobce není v České republice nebo v jiném členském státě EU usazen“

B/1. Způsob označování textilních výrobků údaji o složení materiálu (obsahu jednotlivých druhů vláken) - podle vyhlášky Ministerstva průmyslu a obchodu č. 92/1999 Sb., v pl. znění.

B/2. Podrobnosti o způsobu označování obuvi údaji o materiálech použitých v jejich hlavních částech - podle vyhlášky Ministerstva průmyslu a obchodu č. 265/2000 Sb., v pl. znění

Výsledky kontrol padělků a jejich využití pro humanitární účely

Dlouhodobým cílem zvýšeného počtu kontrol stánkového i stacionárního prodeje zabránit klamání spotřebitele prodejem výrobků porušujících některá práva duševního vlastnictví. Zabraní a následné zničení těchto výrobků umožnila novela zákonů o ČOI a o ochraně spotřebitele z r. 2000 a jejich předávání pro humanitární účely po odstranění všech prvků tvořících předmět duševního vlastnictví další novela z r. 2003.

V roce 2004 zabrala ČOI při 2007 kontrolách téměř 970 000 ks výrobků textilního zboží a obuvi, ale také oděvních doplňků a hodinek označených neoprávněně chráněnými značkami známých výrobců a firem - majitelů duševního vlastnictví, a také rozmnoženin audio-videonosičů.

Jejich hodnota v odhadnuté ceně originálů byla téměř 1 miliarda korun. Nárůst zabraného zboží se projevil také ve změně podílů sortimentu zabraného zboží – textil a oděvy tvořily 45%, audio a videonosiče 48 %. Od 1.září 2000, kdy byla ČOI přiznána pravomoc zabavovat tyto výrobky, bylo do konce roku 2004 zabráno celkem 2,06 miliónů ks padělků za 2,02 miliardy Kč v odhadnuté ceně originálů (Adidas, Nike, Puma a Hugo Boss).

Za rok 2004 ČOI celkem zjistila na trhu zboží nesplňující požadavky pro uvedení na trh v celkové výši 1 097 miliónů Kč, z čehož výrobky porušující některá práva duševního vlastnictví tvořily podstatnou část. Celková hodnota zboží s jinými závadami, na něž byl vydán zákaz uvedení na trh do doby zjednání nápravy činila rok 2004 dalších 153 miliónů Kč. (Nejčastější důvody vydání zákazu prodeje: porušení informačních povinností, chybějící návody v českém jazyce, nesplnění požadavků na bezpečnost výrobků).

Vhodné a zdravotně nezávadné oděvy, textilní zboží, obuv a další doplňky (například batohy) zabrané při kontrolách jsou a budou po nabytí právní moci rozhodnutí využívány pro humanitární účely. Ostatní budou zničeny, stejně jako audio-video nosiče a hodinky.

V tomto roce jsou a budou podle data evidence žádostí kontaktovány další neziskové organizace a jejich požadavky na sortiment a velikost výrobků upřesňovány tak, aby jim bylo možné v rámci jejich potřeb a možností České obchodní inspekce vyhovět.